

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 19P/115/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5919200440
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Korbašová
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2019:5919200440.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin sudcom JUDr. Miroslavou Korbašovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: Š. W., A.. XX.XX.XXXX, bytom I. F. T. Y. H. P., so sídlom M. XX, P., zastúpené kolíznym opatrovníkom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, dieťa rodičov: P. S.Á., A.. XX.XX.XXXX, bytom H. XXXX/XX, H. a otec U. W., A.. XX.XX.XXXX, bytom O. X, H. X., za účasti Okresnej prokuratúry Martin v konaní o podnete kolízneho opatrovníka na nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

N a r i a d ť u j e nad maloletou Š., A.. XX.XX.XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude realizovať v I. F. T. Y. H. P. so sídlom M. XX, P..

Matka je p o v i n n á prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu mesačne, a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet I. F. T. Y. H. P. počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu mesačne, a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet I. F. T. Y. H. P. počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Podnetom podaným na Okresnom súde Ružomberok dňa 14.03.2019 sa kolízny na základe Uznesenie Okresného súdu Ružomberok č.k. 2PPOm/1/2019 zo dňa 21.02.2019 bola maloletá zverená do starostlivosti I. F. T. Y. H. P.. U matky bola nariadená ústavná starostlivosť Rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č.k. 2P/49/2017 zo dňa 10.05.2017, ktorá bola vykonávaná v I. F. T. Y. H. D. M.. Matka maloletej bola v centre umiestnená zo zmiešanej samostatnej skupiny, jej adaptácia na nové prostredie bola problematická; stále verbalizovala túžbu po rodine, hlavne matke a súrodencoch. Matka maloletej bola prijatá na odborné učilište, odbor cukrárska výroba, avšak od začiatku prejavovala nezáujem o štúdium. Jej intelektová úroveň sa nachádza v ľahkom stupni mentálneho postihnutia, patrila medzi žiakov so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami. V rámci psychického stavu bola emocionálne labilná, bez schopnosti kriticky hodnotiť svoje konanie. Dňa 28.11.2017 matka maloletej z centra ušla a na úteku bola do 28.01.2018. počas neho bývala u svojej tety, kde sa v tom čase zdržiavala aj jej matka a počas tohto úteku otehotnela. Dňa 28.02.2018 na žiadosť centra a so súhlasom matky maloletej a jej zákonného zástupcu jej bolo ukončené štúdium, nakoľko nezáujem o štúdium matky maloletej pretrvával. Od 01.03.2018 bola matka maloletej zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Matka maloletej bola počas pobytov uvoľňovaná na pobyt k tete, ktorá žije so svojim druhom a troma deťmi v rodinnom dome. Táto teda sa vyjadrila, že matka maloletej môže u nej ostať aj po dovŕšení

18. Roku. Pri tete sa zdržiavala aj matka maloletej matky a biologický otec maloletej. po tom, ako došlo ku hádkke medzi sestrami, matka matky maloletej odišla do H. a matka maloletej vyjadrila túžbu byť uvoľňovaná na pobyty k svojej matke do H., v čom jej bolo vyhovené. Matka maloletej ešte pred dovŕšením plnoletosti deklarovala, že po 18. Roku chce opustiť centrum, požiadala Mestský úrad H. o pridelenie bytu, resp. ubytovne, v čom jej nebolo vyhovené. Odd. SPODaSK matke maloletej ponúkol umiestnenie v krízovom zariadení, čo rázne odmietla. Dňom plnoletosti bolo matke maloletej na jej žiadosť ukončené poskytovanie starostlivosti v centre. Následne odišla bývať aj so svojou matkou a priateľom k svojej tete, kde dňa XX.XX.XXXX porodila maloletú. Matka maloletej spočiatku žila aj s otcom maloletej, rodina bola monitorovaná. Podľa obecného úradu v H. W. má otec maloletej vyživovaciu povinnosť aj voči iným deťom, ktorú si neplní a požíva alkohol. S matkou maloletej sa rozišli, odvtedy bol maloletú pozrieť raz, na jej výživu neprispel. Matka maloletej si medzičasom našla nového partnera. ODD. SPODaSK kontaktovalo dňa 20.02.2019 detské odd. Ú. Q. H., s tým že matka je s maloletou hospitalizovaná a žiadajú o preverenie podmienok v rodine. Na to sa matka maloletej dostavila na úrad a uviedla, že s maloletou bývali u tety. Dňa 15.02.2019, keď jej boli vyplatené rodičovský príspevok a prídavky na, jej teta povedala, že sa má odsťahovať, že ich ona doma nechce. Dňa 16.02.2019 spolu s maloletou a priateľom sa pobalila a odcestovali ku jej matke. Táto nemá riadne bývanie. Býva v unimobunke na cvičisku pre psov, nie je tam zabezpečené kúrenie, varia na plynovej bombe. Dňa 17.02.2019 nastali u maloletej zdravotné problémy, maloletá nevládala ani kašľať, zadúšala sa. Matka šla s maloletou na pohotovosť a ešte v ten deň boli hospitalizované. Dňa 20.02.2019 sa matka dostavila na SPODaSK, kde odmietla možnosť byť umiestnená v zariadení pre matky s deťmi. Súhlasila s tým, aby maloletá bola umiestnená v centre pre deti a rodiny. Teraz nemá zabezpečené žiadne bývanie, kde by maloletú mohla zobrať, nemá ani žiadne finančné prostriedky. Kúpila pre maloletú plienky, mlieko a čaj na celý mesiac. S otcom maloletej nežije v spoločnej domácnosti cca 3 mesiace. Vyhlásila, že nemá žiadnych príbuzných, ktorí by dokázali zabezpečiť starostlivosť o maloletú. Dňa 12.03.2019 na prípadovej konferencii matka deklarovala svoj záujem o návrat maloletej do jej osobnej starostlivosti, po vytvorení vhodných podmienok pre seba a maloletú.

2. Uznesením Okresného súd Ružomberok č.k. 2P/10/2019-14 zo dňa 27.03.2019 súd začal konanie o nariadení ústavnej starostlivosti. Uznesením Okresného súd Ružomberok č.k. 2P/10/2019-15 zo dňa 27.03.2019 súd ustanovil maloletemu dieťaťu kolízneho opatrovníka pre konanie, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok. Uznesením č.k. 2P/10/2019-16 zo dňa 27.03.2019 Okresný súd Ružomberok preniesol svoju príslušnosť na Okresný súd Martin.

3. Na pojednávanie sa nedostavil rodičia maloletej, svoju neprítomnosť neospravedlnili, súd pojednával podľa § 31 CMP v ich neprítomnosti.

4. Na pojednávaní súd vykonal dokazovanie výsluchom kolízneho opatrovníka, zástupcu I. F. T. Y. H. P., vyjadrením zástupcu Okresnej prokuratúry, oboznámením sa s listinami tvoriacimi súdny spis - Uznesenie Okresného súdu Ružomberok č.k. 2PPOm/1/2019-11 zo dňa 21.02.2019 a zistil nasledovný skutkový stav.

5. Kolízny opatrovník zotrval na podanom návrhu. Matka mala čas upraviť si svoje pomery, aby mohla zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú, avšak neurobila tak. Otec sa o maloletú vôbec nezaujíma.

6. Zástupca I. F. T. Y. H. P. uviedol, že podľa ich vedomostí matka žije v unimobunke s novým partnerom, s ktorým čaká dieťa. Maloletá je prvé dieťa matky. Maloletá bola prijatá do zariadenia dňa 21.02.2019. Po mesiaci bola zvolaná prípadová konferencia za účasti kolízneho opatrovníka, na ktorú boli pozvaní aj rodičia maloletej, ktorej cieľom bolo určiť ďalší postup v starostlivosti o maloletú. Matka sa dostavila na konferenciu spoločne s priateľom. Doniesla plienky a oblečenie. Otec sa na konferenciu nedostavil. Zo strany kolízneho opatrovníka bola matke ponúknutá pomoc a poradenstvo. I keď matka deklarovala svoj záujem, že bude chodiť za maloletou, bude jej telefonovať, bude sa na ňu pýtať, takto sa nestalo. O maloletú nejaví záujem od jej umiestnenia matka, otec ani žiadny člen rodiny maloletej. Odo dňa umiestnenia sa maloletá nachádza v profesionálnej rodine, kde je jej poskytovaná dvadsaťštyrihodinová starostlivosť.

7. Zástupca Okresnej prokuratúry Martin sa pripojil k návrhu kolízneho opatrovníka, nakoľko v záujme maloleteho dieťaťa je nariadenie ústavnej starostlivosti.

8. Uznesením Okresného súdu Ružomberok č.k. 2PPOm/1/2019-11 zo dňa 21.02.2019 bola maloletá dočasne zverená do starostlivosti I. F. T. Y. H. P., otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu mesačne, matke bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu mesačne.

9. Podľa § 54 ods. 1 -5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu, b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka, c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa. Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

10. Podľa § 55 ods. 1 - 3 zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené. Ak súd nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote zabezpečia, súd ústavnú starostlivosť zruší. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote nezabezpečia, súd začne aj bez návrhu konať o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo konať o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti. Súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

11. Podľa 62 ods. 1 - 6 zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča neberie súd do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

12. Podľa § 65 ods. 1 -3 zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného; Súd postupuje rovnako aj v prípade, ak rodičia spolu žijú, ale jeden z nich svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu dobrovoľne neplní; Výživné pľnoletých detí upraví súd len na návrh.

13. Podľa § 75 ods. 1 - 2 zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by bolo v rozpore s dobrými mravmi, to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

14. Podľa § 81 ods. 1 - 2 zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

15. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletej je v danom prípade dôvodné a je v jej záujme. Rodičia maloletej nie sú spôsobilí zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloletú. Matka maloletej je aktuálne bez stáleho bývania, býva u svojej matky v unimobunke, ktorá však nie je vhodným miestom pre výchovu a starostlivosť o maloleté dieťa. Okrem toho matka je bez akéhokoľvek príjmu, z ktorého by mohla pokývať výdavky maloletej a podľa informácie zástupcu I. F. T. Y. H. P. by mala byť opätovne tehotná. Situáciu si uvedomuje, a dňa 20.02.2019 na úrade ako aj na prípadovej konferencii dňa 12.03.2019 súhlasila s umiestnením maloletej do I. F. T. Y. H. P.. Zároveň deklarovala svoj záujem pracovať na zlepšení svojej situácie a udržiavať kontakt s maloletou, čo sa žiaľ nerealizuje. Ako vyplynulo z vyjadrenia zástupcu centra pre deti a rodiny matka maloletú od jej umiestnenia nekontaktovala. Otec o maloletú neprejavuje žiaden záujem, na výživu maloletej neprispieva. O maloletú neprejavuje záujem ani žiaden iný príbuzný. Na základe uvedeného súd rozhodol o nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletou, ktorá sa bude realizovať v I. F. T. Y. H. P., kam bola maloletá umiestnená na základe neodkladného opatrenia dňa 21.02.2019.

16. Súd v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami rozhodol aj o výške výživného. Obom rodičom upravil vyživovaciu v minimálnom rozsahu - vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, ktoré musí platiť každý rodič, bez ohľadu na jeho príjmy a majetkové pomery do právoplatnosti tohto rozhodnutia. Rodičia majú povinnosť platiť súdom určené výživné k rukám Centra pre deti a rodiny Martin vždy do 15 dňa v mesiaci vopred po právoplatnosti tohto rozhodnutia (do právoplatnosti tohto rozhodnutia sú rodičia povinní plniť si vyživovaciu povinnosť v zmysle neodkladného opatrenia).

17. Podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

18. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko zákon neustanovuje inak.

19. Po vyhlásení rozsudku, jeho odôvodnení a daní právneho poučenia sa kolízny opatrovník, zástupca I. F. T. Y. H. P. a Okresná prokuratúra Martin vzdali práva podať voči nemu odvolanie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia, na Okresnom súde Martin, písomne, v potrebnom počte vyhotovení.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden

rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy toho, kto odvolanie urobil.

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP, odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 122 CMP, ak vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozsudkom schválil dohodu rodičov, nie sú rodičia oprávnení podať voči výroku, ktorým bola dohoda schválená, odvolanie.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.